

VETERINAAR- JA TOIDUAMET

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa Investeeringu-
maapirkondadesse

Tähelepanekuid toidualase teabe esitamisest ja pakendite märgistusest

Tiiu RandToiduosakond, nõunik
20.10. ja 22.10.2020

1

Toidu nimetus

Toidu nimetus müügipakendil esitatud
murdekeeles?

- Miks mitte, kuid lisada ka eestikeelne nimetus

2

Koostis -> Koostisosad

Koostisosa –toidu tootmisel või valmistamisel kasutatav mis tahes **aine või toode** (sh lõhna- ja maitseaine, lisaaine, toidus kasutatav ensüüm, **liitkoostisosa komponendid**), mida **valmistootde** (ka muudetud kujul) **sisaldab**.

3

Koostisosade loetelu – esitatakse kõik koostisosad

Käsitöö martsipanišokolaad

Koostisosad: valge šokolaad
(....), mandlimartsipan (....).

**Aga tootele lisatud
kaunistused???**

Koostisosade loetelu
tegemiseks vajalik **retsepti**
olemasolu

4

Koostisosade loetelu – esitatakse kõik koostisosad, kuid on teatud erandid

Puudub pealkiri „Koostisosad“

Nt „100 g toote valmistamiseks kasutatud 53 g veiseliha ja 51 g sealiha, **vesi**, sool,“ ???

milleks esitatud vesi?

- üldnõue: **lisatud vesi** esitatakse koostisosade loetelus, kui seda valmistootes **üle 5 %**, v.a ...
- v.a liha, lihavalmistised, töötlemata kalandustooted, töötlemata kahepoolmelised molluskid

5

Allergeenide esitamine

allergeeni nimetus on nisu, rukis jne

Gluteeni sisaldavad teraviljad: **nisu, rukis, oder, kaer** või nende hübriidliinid ja **neist valmistatud tooted**, v.a ...

- nisul põhinevad glükoosisiirupid, sealhulgas glükoos*;
- nisul põhinevad maltodekstriinid*;
- odral põhinevad glükoosisiirupid;
- teraviljad, millest valmistatakse põllumajandusliku päritoluga destillaati, sealhulgas etüülalkoholi;

*ja nendest valmistatud tooted, kui ameti (EFSA) hinnangul on ebatõenäoline, et töötlemisel nende allergeensus võrreldes algtoodetega suureneb

Mis teraviljast on: punased linnased, Münchenilinnased, karamell-linnased, šokolaadilinnased, linnaseekstrakt ...?

Gluteen ei ole piisav allergeeni nimetusena -> esitada nt nisugluteen või gluteen (nisust)

6

Allergeenide esitamine

Sulfitid ja vääveldioksiid:

on **allergeen**, kui sisaldus tarbimisvalmis tootes on üle **10 mg/kg või 10 mg/l** arvutatuna vääveldioksiidile

Küsimus: *kui sisaldus jääb alla 10, kas koostisosade loendis tuleb sulfiteid näidata rõhutatuna või kas tuleb üldse näidata? -> EI TULE NÄIDATA (kuid koguseid tuleb kontrollida)*

7

Allergeenide esitamine

Sulfitid ja vääveldioksiid:

Kui koostisosades on kasutatud sulfiteid, nt *sulfiteeritud õunakuubikud, sulfiteeritud õunapulber* jne?

-> koostisosa spetsifikatsioonilt leiab SO₂ koguse -> teha SO₂ ümberarvutus valmistootele lähtuvalt koostisosa kogusest (mitte unustada väljatulekuga korrigeerimist)

-> kui arvutuse tulemusena on valmistootes SO₂ > 10 mg/kg, siis esitada valmistoote märgistusel, nt:

Koostisosad: õunakuubikud (sh **sulfitid**), õunapulber (sh **sulfitid**),

8

Allergeenide esitamine: pähklid ja mandlid

8. Pähklid, nimelt: mandlid (*Amygdalus communis* L.), sarapuupähklid (*Corylus avellana*), kreeka pähklid (*Juglans regia*), india pähklid ehk kašupähklid (*Anacardium occidentale*), pekanipähklid (*Carya illinoensis* (Wangenh.) K. Koch), brasiilia pähklid ehk parapähklid (*Bertholletia excelsa*), pistaatsiapähklid (*Pistacia vera*), makadaamiapähklid (*Macadamia ternifolia*) ja neist valmistatud tooted, välja arvatud pähklid, millest valmistatakse põllumajandusliku päritoluga destillaati, sealhulgas etüülalkoholi;

Muskaatpähkel, kookospähkel,
männiseemned (*pine nuts*) ei ole
allergeenide loetelus, ei pea esitama
eristuvana

9

Allergeenid müügipakendis toidul

Ei sisalda allergeene

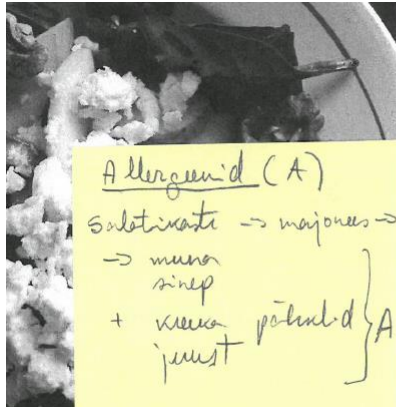
Ei ole lubatud

10

Kuidas panen kirja allergeenid toidlustusettevõttes, kui ei pea omama toidu tehnilist kirjeldust

üksnes kohapeal turustatava toidu valmistamisel (ToiduS § 24 lg 1)

Nt kasutan retsepti „kokaraamatust“

Spinati-pirnialat fetaga

Maitsev salat, mille jaoks ei pea ilmtingimata suve ootama, kõik koostisosad on aasta läbi poodides olemas.

KAHELE

- 4 peotäit beebispinatit
- 1 suurem pirn
- poole granaatõuna seemned
- peotäis röstitud **Kreeka pähkleid** A
- salatikastet (retsept eespool)
- 75 g **fetajuustu** A

Peske spinatilehed, lõigake pirn pooleks, eemaldage südamik ja lõigake viiludeks. Vajadusel röstige pähklid, hakkige. Segage või laduge kõik koostisosad taldrikule või kaussi, valage peale soovitud kogus salatikastet ning pudistage peale

11

Koostisosad esitatakse täpse nimetusega, kuid on teatud erandid

vürtsid (või vürtside segu)

maitsetaimed (või maitsetaimede segu)

maitsetaimed (sh **seller**)

kuivikupuru/riivsai (sh **nisu**)

...

12

Lõhna- ja maitseained (EN *flavour/flavouring*)

Mitte segi ajada
vürtside ja
maitsetaimedega!

Tekst 'lõhna- ja maitseaine' VÕI täpsem nimetus VÕI kirjeldus

Nt lõhna- ja maitseaine, vanilli lõhna- ja maitseaine, vanilliin, vanilliekstrakt, piparmündiekstrakt jne

Erandid: **kofeiin, kiniin** – alati nimeliselt, nt: lõhna- ja maitseaine (kofeiin)

Ei ole aroom- ja maitseained, lõhnaained, aroomiained

13

Lisaained ja lisaainete rühmanimetused

- **Rühmanimetused** leiab määruse [1169/2011](#) VII lisa C osast
Nt hape, happesuse regulaator, tardaine jne
- **Rühmanimetuste funktsioonide selgitused** leiab lisaainete määruse 1333/2008 I lisast (*mida teeb stabilisaator?, mida teeb paakumisvastane aine?*)

Nt: Kas „Köögiljapüree“ koostises tuleks esitada maitseainesegu koostises olev paakumisvastane aine? -> Ei

- **Lisaainete nimetused ja E-numbrid** leiab lisaainete määruse 1333/2008 II lisa B osast (pealkiri „Kõikide lisaainete loetelu“)

Nt: kas karotenoidid või karoteenid? -> Õige on karoteenid

14

Lisaained - äädikhape

Äädikhape 30%

Koostisosad: vesi,
hape: äädikhape

Varem nimetatud
„Söögiäädikas“
(tegelikult äädikhappe
30% vesilahus)

15

Koostisosa koguse märkimine - pildid müügi pakendi märgistusel

Koostisosa esitatud toidu
nimetuses või tarbija seostab
toitu selle koostisosaga

Koostisosa toodud esile
sõnas, **pildis** või graafiliselt

Koostisosa on oluline toote
eristamiseks teistest
sarnastest toodetest

➤ nõutav
koostisosa
koguse
esitamine

16

Toitumisalane teave

Esitatakse müügi pakendis oleva toidu 100 g (ml) kohta

Kui müügi pakendis on tahke toit vedelas keskkonnas (*köögivilii äädikamarinaadis, juust vadakus jne*) ning seda vedelat keskkonda eeldatavasti ei tarbita, võib toitumisalase teabe esitada ainult tahke toidu 100 g kohta.

Igal juhul peab olema arusaadav, kas toitumisalane teave on **100 g toote** või **100 g tahke toote kohta**

17

Vegan

Veganpiim, veganjuust, veganjogurt jne – nimetust 'piim' ja piimatoodete nimetusi ei saa kasutada taimse toidu kohta

Vegan hakkliha – mõistet 'liha' koostisosana ja muul moel (hakkliha) ei saa kasutada taimse toidu kohta

Keelata ei saa:

- veganjäätis
- veganvorst
- vegankotlet

...

18

VETERINAAR- JA TOIDUAMET

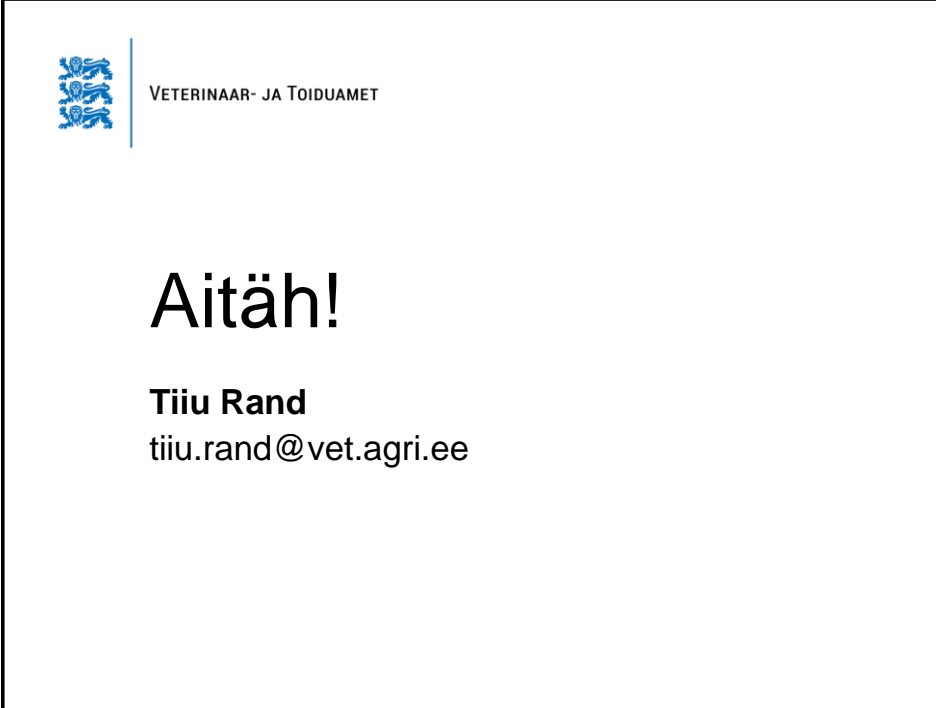
[Toit](#)
[Loom, sööt](#)
[Kalandus, toiduturg](#)
[Rahvusvaheline kaubavahetus](#)
[Kodanikule](#)

- Toidu käitlemine ja müük**
 - Nõuded
 - Tegevusload ja teavitamine
 - Jaemüük ja tootustamine
 - Avalkud ürtused
 - Toidu tootmine ja valmistamine
 - Kodus toidu valmistamine
 - Puu- ja köögiviljade, marjade kasvatamine ja korjamine
 - Hulgimüük ja vahendamine
 - E-kaubandus ja kaugmüük
 - Toidu vedamine
 - Toidu annetamine
 - Õplustöid
- Toidugrupid, koostisosad**
 - Alkohol
 - Toidulisandid
 - Uuendtoit
 - Eritoit
 - Lisaained (E-ained)
 - Lõhna- ja maitseained ning ensüümid
 - Gluteenivaba toit
 - Rõkastatud toit
 - Ioniseeriv kõrgus
 - Geneetiliselt muundatud toit (GMO)
 - Ekstraheerimise lahustid
 - Kõlmutatud ja kuivkülmutatud toit
 - Mahetoit
- Märgistamine**
 - Märgistamine ja toidualane teave
 - Kohustuslik teave
 - Allergeenid
 - Toitumisalane teave
 - Toitumis- ja tervisealased väited
 - Päritolu estamine
 - Erinõuded teatud toidugruppidele
 - Pakendamata toit
 - ...-vaba märgistus
 - Parti tähistamine, ID-tähis
 - Kaugmüük
- Toiduga kokkupuutuvad materjalid**
 - Üldinfo
 - Toidukaitejale (TKM kasutaja)
 - TKM valmistajale ja turustajale
 - Teavitamine
 - Vastavusdeklaratsioon

Avaleht > Toit > Märgistamine ja toidualane teave

Märgistamine ja toidualane teave

19

VETERINAAR- JA TOIDUAMET

Aitäh!

Tiiu Rand
 tiiu.rand@vet.agri.ee

20